

Kľúčoví nositelia hospodárskej politiky vo svete a ich postavenie: čínska centrálna banka The People's Bank of China

Janka Koprlová

Abstract

The following contribution describes and explains the main philosophy, purpose and mission as well as historical background, basic structure, key features and role played by the People's Bank of China as an unique example for a very special holder of regulated state's economic and especially monetary policy, in its whole performance in both historical and current internal political and economic relations, with the key accent on a brief review and clarifying the main processes of creation of political and legal status of the People's Bank of China in the face of the Chinese governmental structure, above all in the face of the National People's Congress of the People's Republic of China and of the State Council of the People's Republic of China, as well as in the relation to the general public perception of a need for a true and effective independence of China's central bank's decision and policy making processes.

Abstrakt

Der folgende Beitrag beschreibt und erläutert die Hauptphilosophie, Bestimmung und den Zweck, als auch den historischen Hintergrund, grundlegende Struktur, Schlüsselkennzeichen und Rolle, die Chinesische Volksbank als ein einzigartiges Beispiel für einen sehr besonderen Träger der regulierten staatswirtschaftlichen und speziell der monetären Politik spielt, in ihrer gesamten Wirkung in den historischen als auch den gegenwärtigen inneren politischen und wirtschaftlichen Beziehungen, mit dem Akzent auf eine Kurzeinschätzung und Aufklärung der Gestaltungsprozesse des politischen als auch des rechtlichen Posten der Chinesischen Volksbank im Bezug auf die chinesische Regierungsstruktur, vor allem im Bezug auf den Nationalen Volkskongress der Volksrepublik China und auf den Staatsrat der Volksrepublik China, und letztendlich auch im Bezug auf allgemeine öffentliche Wahrnehmung des Bedarfs einer wirklichkeitsgetreuen und effektiven Unabhängigkeit in den Entscheidungs- und Implementierungsprozessen der wirtschaftspolitischen Aktivitäten chinesischer Zentralbank.

Key Words: state's economic policy; monetary policy; financial relations; central bank; the People's Bank of China; Law of the People's Republic of China on the People's Bank of China; authorities of the People's Bank of China; political and legal status of the People's Bank of China; the National People's Congress of the People's Republic of China; the State Council of the People's Republic of China.

Schlüsselbegriffe: staatswirtschaftliche Politik; monetäre Politik; finanzielle Beziehungen; Zentralbank; Chinesische Volksbank; Gesetz der Volksrepublik China über die Chinesische

Volksbank; Organe der Chinesischen Volksbank; politischer und rechtlicher Status der Chinesischen Volksbank; Nationaler Volkskongress der Volksrepublik China; Staatsrat der Volksrepublik China.

ÚVOD

V nadväznosti na štúdiu venovanú v predchádzajúcom čísle Slovenskej politologickej revue postaveniu centrálnej banky Spojených štátov amerických Federálnemu rezervnému systému, ponúkame pohľad na politické a právne súvislosti postavenia ďalšieho z kľúčových nositeľov hospodárskej politiky vo svete, tentokrát Čínskej ľudovej banky ako centrálnej banky Čínskej ľudovej republiky. Zaradenie tohto subjektu do nášho cyklu je zaujímavé z viacerých hľadísk: jednak preto, že súčasná štruktúra čínskej centrálnej banky a jej súčastí vychádza z inšpirácie systémom organizácie a riadenia Federálneho rezervného systému, ďalej preto, že sa tu jedná o subjekt, ktorý počas celého trvania svojej existencie prešiel dlhou a trnistou cestou procesov transformácie pod taktovkou významných finančných a ekonomických reforiem, ďalej preto, že ide o centrálnu banku krajiny, ktorú ekonomická teória vníma stále ako krajinu s centrálnou riadenou a vládnuou stranou striktne regulovanou ekonomikou, a napokon preto, že aktuálne prognózy vývoja svetovej ekonomiky svedčia v prospech dosiahnutia predpokladu o tom, že sa Čína ešte v tomto roku dostane na pozíciu druhej najsilnejšej ekonomiky sveta. Cieľ stať sa jedným z kľúčových hráčov svetovej hospodárskej politiky nadobudne pre čínsku centrálnu banku tým reálnejšie kontúry, čím vyšší stupeň nezávislosti a transparentnosti v rozhodovaní a presadzovaní menovo-politických opatrení sa jej podarí dosiahnuť. To bude ale v podstatnej miere závisieť najmä od ďalšieho vývoja súčasných procesov implementácie liberalizačných ekonomických a finančných reforiem, a podobne aj od budúceho vývoja výkonnosti čínskej ekonomiky. Uvedený predpoklad nepriamo potvrdzuje i nedávne vyjadrenie pána Hu Jintaoa,¹ súčasného prezidenta Čínskej ľudovej republiky: „Medzinárodné spoločenstvo by sa malo čo najserióznejšie poučiť z pokračujúcej finančnej krízy a podniknúť preto nevyhnutnú reformu medzinárodného finančného systému, a to s nádejou na vytvorenie nového medzinárodného finančného poriadku, ktorý sa bude realizovať v medziach pravidiel, spravodlivo, všestranne

---

¹ Pozn.: Anglickej verzii prepisu mena čínskeho prezidenta pána Hu Jintaoa zodpovedá slovenský prepis v znení Chu Ťin-tchao.

a systematicky, a s nádejou na formovanie inštitucionálneho prostredia, ktoré bude prispievať ku zdravému globálnemu hospodárskemu rozvoju.“²

THE PEOPLE'S BANK OF CHINA A POLITICKO-PRÁVNE SÚVISLOSTI JEJ POSTAVENIA

Čínska ľudová banka (anglicky the People's Bank of China, ďalej len „Banka“), dnešná centrálna banka³ najľudnatejšej krajiny a súčasne jednej z najvýznamnejších ekonomík sveta, vznikla dňa 1. decembra 1948 zlúčením Banky Huabei, Banky Beihai a Farmárskej banky Xibei.⁴ V priebehu jedného roka od jej zriadenia vládnuca Komunistická strana podriadila pod právomoc Banky všetky vtedajšie v krajine jestvujúce národné banky a prisúdila Banke dvojaké poslanie: stala sa zodpovednou zároveň za národné komerčné bankovníctvo, ako aj za národné centrálné bankovníctvo. Dvojakú úlohu v podobe jedinej banky i jedinej finančnej inštitúcie krajiny však plnila Banka s čoraz väčšími ťažkosťami, a tak sa na prelome sedemdesiatych a osemdesiatych rokov rozhodla vládnuca strana v rámci ekonomickej reformy odčleniť funkcie a výkon komerčného bankovníctva a preniesť ich postupne, v priebehu nasledujúcej dekády, na štyri nezávislé banky vo vlastníctve štátu.⁵

História Banky sa radí k najunikátnejším vo svetových dejinách formovania subjektov centrálného bankovníctva. Banka bola zriadená krátko pred vznikom Čínskej ľudovej republiky.⁶ Po víťazstve komunizmu boli všetky banky na území Číny znárodnené a spoločne

---

² Bližšie pozri štúdiu Organizácie spojených národov (2009): *Economic and Social Survey of Asia and the Pacific 2009: Addressing Triple Threats to Development*. New York : United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, s. 2. ISBN 978-92-1-120577-0; ISSN 0252-5704.

³ Pozn.: Žiada sa zdôrazniť, že popri Čínskej ľudovej banke ako centrálnej banke Čínskej ľudovej republiky jestvujú aj banky s názvami Central Bank of the Republic of China (pôvodne Central Bank of China) a Bank of China, pričom sa v žiadnom prípade nejedná o totožné subjekty. Bližšie pozri dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.economicexpert.com/a/People:s:Bank:of:China.html>. (20.03.2010).

⁴ Bližšie pozri dokument *History*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/history.asp>. (20.03.2010).

⁵ Pozn.: Proces ukončenia tzv. monobankového systému začal v roku 1979 zriadením troch zo štvorice prvých nezávislých špecializovaných bánk - Čínskej poľnohospodárskej banky, Čínskej banky a Stavebnej banky, ku ktorým pridala Štátna rada svojim rozhodnutím z roku 1984 Priemyselnú a komerčnú banku. Na platforme štátom vlastnených špecializovaných bánk sa tak fakticky začali vytvárať podmienky a priestor pre budúce kreovanie skutočných komerčných bánk. Bližšie pozri Fan, X.; Jacobs, J.; Lensink, R. (2005): *Chicken or Egg: Financial Development and Economic Growth in China, 1992-2004*. Edícia CCSO Working Papers. Groningen : University of Groningen, s. 9. ISBN neuvedené. On: <http://www.eco.rug.nl/ccso>. (20.03.2010). Ďalej pozri dokument *The People's Bank of China*, dokument *People's Bank of China* a dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.gocurrency.com/articles/china-bank.htm>, <http://www.mapsofworld.com/china/bank-of-china/people-bank-of-china.html> a <http://www.economicexpert.com/a/People:s:Bank:of:China.html>. (20.03.2010).

⁶ Pozn.: Fakticky najstaršou bankou na území Číny, ktorú vlastnila a riadila vláda, sa stala banka Hupu, ktorá vznikla v roku 1904, v období dynastie Qing, na podnet Ríšskeho ministerstva príjmov. Emisnú funkciu po nej

inkorporované do subjektu Banky. V rokoch 1949 až 1978 bola fakticky jedinou bankou na území Čínskej ľudovej republiky.⁷ Pokým sa vo finančnom sektore nezačali uskutočňovať prvé reformy, domáci bankový sektor sa nachádzal pod úplnou kontrolou zo strany národnej vlády a trh s cennými papiermi v krajine vôbec neexistoval. Až s príchodom prvých ekonomických reforiem v roku 1978 začala čínska finančná politika podstatne meniť svoju stratégiu od represívnej politiky smerom k politike otvárania a zmedzinárodňovania národného finančného trhu,⁸ s postupne upadajúcou úlohou modelu finančného plánovania.⁹

Ako sme už naznačili, poslanie výhradne centrálnej banky krajiny neplnila hneď od samého začiatku svojej existencie, naopak, stalo sa tak až o niekoľko desiatok rokov neskôr, presnejšie v septembri 1983, keď jej Štátna rada svojím rozhodnutím vymedzila úlohu centrálnej banky.¹⁰ Jej výhradné postavenie subjektu centrálnej banky právne¹¹ spečatil až

---

prevzala Vládna banka Ta Ching, ktorá vznikla v roku 1908 na základoch banky Hupu. Vládna banka Ta Ching bola v období od svojho vzniku až do roku 1912, kedy bola premenovaná na Čínsku banku, jedinou bankou na území Číny, ktorá mala oprávnenie emitovať bankovky štátu. Čínska banka pokračovala v emisnej funkcii v prospech čínskej vlády až do roku 1942, spoločne s „veľkou štvorkou“, štvoricou najväčších vtedajších čínskych bánk, do ktorej prináležali aj Ústredná čínska banka, Čínska farmárska banka a Banka spojov. Hoci Čínska banka pôsobila spočiatku ako centrálna banka pre kontinentálnu Čínu, v roku 1928 prebrala jej úlohu Ústredná čínska banka. Bližšie pozri dokument *A Brief History of the Bank of China*. On: <http://www.china-briefing.com/news/2008/04/17/a-brief-history-of-the-bank-of-china.html>. (20.03.2010).

⁷ Pozn.: V období do začiatku uskutočňovania prvých reforiem sa mnohé z funkcií, ktoré Banka vykonávala, prekrývali s funkciami v právomoci čínskeho Ministerstva financií. Bližšie pozri dokument *China - The Banking System*. On: http://www.photius.com/countries/china/economy/china_economy_the_banking_system.html. (20.03.2010). Ďalej pozri dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.economicexpert.com/a/People:s:Bank:of:China.html>. (20.03.2010).

⁸ Bližšie pozri Fan, X.; Jacobs, J.; Lensink, R. (2005): *Chicken or Egg: Financial Development and Economic Growth in China, 1992-2004*. Edícia CCSO Working Papers. Groningen : University of Groningen, s. 8. ISBN neuvedené. On: <http://www.eco.rug.nl/ccso>. (20.03.2010).

⁹ Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 1. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).

¹⁰ Pozn.: Hoci bola Banka v roku 1984 formálne poverená výkonom funkcií centrálnej banky, jej možnosť fakticky kontrolovať množstvo peňazí v ekonomike krajiny bola veľmi obmedzená. Až Zákon z roku 1995 vymedzil právny rámec pre výkon funkcií centrálnej banky vo vzťahu k monetárnej politike krajiny, ako aj vo vzťahu k riadeniu a dohľadu nad národným finančným trhom, samozrejme, pod vedením Štátnej rady, avšak už bez možnosti zásahov zo strany iných vládnych inštitúcií alebo ministerstiev. Zákon tiež ukončil financovanie fiškálneho deficitu zo strany Banky. Bližšie pozri Fan, X.; Jacobs, J.; Lensink, R. (2005): *Chicken or Egg: Financial Development and Economic Growth in China, 1992-2004*. Edícia CCSO Working Papers. Groningen : University of Groningen, s. 10. ISBN neuvedené. On: <http://www.eco.rug.nl/ccso>. (20.03.2010).

¹¹ Pozn.: V uvedených súvislostiach nemožno nespomenúť skutočnosť, že dňa 21. novembra 1950 vydala vtedajšia Politická štátna rada vôbec prvú rozsiahlu normatívnu správno-právnu úpravu vzťahujúcu sa na Čínsku ľudovú banku, tzv. Provizórnu vyhlášku o štruktúre Čínskej ľudovej banky. Bližšie pozri Huang, H. (2005): *Das Rechtssystem des Banküberweisungsverkehrs in der VR China*. Edícia Schriften zum Europäischen und internationalen Privat-, Bank- und Wirtschaftsrecht. Band 3. Berlin : De Gruyter Rechtswissenschaften Verlags-GmbH, s. 10. ISBN 3-89949-264-1.

Zákon Čínskej ľudovej republiky o Čínskej ľudovej banke (ďalej len „Zákon“), ktorý prijalo Tretie plénum Ôsmeho národného ľudového kongresu dňa 18. marca 1995.¹²

*Zákon Čínskej ľudovej republiky č. 46/1995 o Čínskej ľudovej banke bol 18. marca 1995 nielen vyhlásený, ale v rovnaký deň nadobudol aj účinnosť. Zákon pozostáva v súčasnom znení z celkovo ôsmich kapitol a päťdesiatjeden článkov. Jednotlivé kapitoly právne vymedzujú nasledujúce okruhy:*¹³

Kapitola 1 Všeobecné ustanovenia (články 1 až 8);

Kapitola 2 Inštitucionálna štruktúra (články 9 až 14);

Kapitola 3 Renminbi¹⁴ (články 15 až 21);

Kapitola 4 Podnikateľské aktivity (články 22 až 29);

Kapitola 5 Dohľad nad finančnými inštitúciami (články 30 až 36);

Kapitola 6 Finančné zúčtovanie (články 37 až 40);

Kapitola 7 Právna zodpovednosť (články 41 až 50);

Kapitola 8 Doplnkové ustanovenia (článok 51).

Hlavným účelom Zákona bolo pripraviť pôdu pre kompletnú transformáciu Banky na plnenie funkcií modernej centrálnej banky.

---

¹² Bližšie pozri Zákon Čínskej ľudovej republiky č. 46/1995 o Čínskej ľudovej banke Law of the People's Republic of China on the People's Bank of China (Adopted at the Third Session of the Standing Committee of the Eighth National People's Congress and Promulgated by Decree No.46 of President of the People's Republic of China on March 18, 1995 and Effective March 18th, 1995, Amended December 27th, 2003) v platnom znení. On: <http://www.grandall-law.com/china-laws-regulations/laws-regulations-banking-finance/law-of-the-peoples-republic-of-china-on-the-peoples-bank-of-china.htm>, <http://www.jus.uio.no/lm/china.people.bank.1995/doc.html#3>. (20.03.2010).

¹³ Bližšie pozri Zákon Čínskej ľudovej republiky č. 46/1995 o Čínskej ľudovej banke Law of the People's Republic of China on the People's Bank of China (Adopted at the Third Session of the Standing Committee of the Eighth National People's Congress and Promulgated by Decree No.46 of President of the People's Republic of China on March 18, 1995 and Effective March 18th, 1995, Amended December 27th, 2003) v platnom znení. On: <http://www.grandall-law.com/china-laws-regulations/laws-regulations-banking-finance/law-of-the-peoples-republic-of-china-on-the-peoples-bank-of-china.htm>, <http://www.jus.uio.no/lm/china.people.bank.1995/doc.html#3>. (20.03.2010).

¹⁴ Pozn.: Výraz Renminbi označuje čínsku národnú menu, presnejšie „ľudovú menu“ (v medzinárodnej skratke RMB), známu taktiež ako čínsky jüan (v medzinárodnej skratke CNY; CNY predstavuje súčasne aj latinskú skratku čínskej meny Renminbi). Začiatok meny Renminbi, a rovnako aj jej prvej emisie, sa spája so zriadením Čínskej ľudovej banky dňa 1. decembra 1948 Komunistickou stranou Číny. Bližšie pozri dokument *A Brief History of the Renminbi (Chinese Yuan)*, dokument *RenMinBi (RMB) Generally Pronounced Yuan - Information on Currency and How to Trade in the Currency* a dokument *History of the first series of RMB (1947-1955)*. On: <http://chineseculture.about.com/od/thechinesegovernment/a/RMB.htm>, <http://po2b.com/RenMin.htm> a http://www.sinobanknote.com/show_article.php?language=english&section=history&title=rmb1. (20.03.2010). Ďalej pozri Huang, H. (2005): *Das Rechtssystem des Banküberweisungsverkehrs in der VR China*. Edícia Schriften zum Europäischen und internationalen Privat-, Bank- und Wirtschaftsrecht. Band 3. Berlin : De Gruyter Rechtswissenschaften Verlags-GmbH, s. 18. ISBN 3-89949-264-1.

V súlade s článkom 1 Zákona išlo zákonodarcovi najmä o jednoznačné vymedzenie postavenia a funkcií Čínskej ľudovej banky, čo malo následne prispievať k správnej formulácii a implementácii štátnej menovej politiky, k vytváraniu a zdokonaľovaniu makroekonomickej kontroly uskutočňovanej pod dozorom centrálnej banky a k posilňovaniu dohľadu nad finančným sektorom a jeho kontroly. Postavenie Čínskej ľudovej banky ako národnej centrálnej banky právne zakotvil článok 2 Zákona, ktorý jej zároveň prisúdil podriadenosť Štátnej rade pri výkone všetkých kľúčových rozhodovacích právomocí: pri formulácii a implementácii monetárnej politiky, ako aj pri výkone dohľadu a kontroly nad finančným sektorom.

S postupným zdokonaľovaním systému socialistickej trhovej ekonomiky začala Čínska ľudová banka zohrávať v procesoch riadenia domáceho národného hospodárstva čoraz väčšiu úlohu. V marci 2003 schválilo Prvé plénum Desiateho národného ľudového kongresu uznesenie o reforme organizačnej štruktúry Štátnej rady, ktoré viedlo k odštiepeniu funkcie dohľadu Banky vo vzťahu k bankovým inštitúciám, spoločnostiam spravujúcim aktíva, depozitným trustovým a investičným spoločnostiam, ako aj iným depozitným finančným inštitúciám. V uvedenej súvislosti bol zároveň zriadený Čínsky bankový regulačný úrad,¹⁵ ktorý prevzal funkciu dohľadu nad finančným sektorom v krajine. Novela Zákona, prijatá počas Šiestej schôdze Stáleho výboru Desiateho národného ľudového kongresu dňa 27. decembra 2003, výrazne posilnila úlohu Banky v procesoch formulácie a implementácie domácej monetárnej politiky, ako aj zaistenia celkovej finančnej stability a zabezpečenia finančných služieb.¹⁶ Zároveň uvedená novela Zákona vymedzila hlavné funkcie Banky nasledovne:¹⁷

---

¹⁵ Pozn.: Zriadenie Čínskeho bankového regulačného úradu nebolo zďaleka jedinou z reakcií na vývoj čínskej ekonomiky a monetárnej politiky krajiny na prelome nového milénia. Ďalšia významná ekonomická reforma priniesla organizačnú reštrukturalizáciu Banky, výrazne kopírujúcu štruktúru Federálneho rezervného systému Spojených štátov amerických. Do tej doby tvorilo Banku takmer 2 400 miestnych pobočiek, čo vytváralo pomerne veľký priestor pre korupciu na strane miestnych vlád a pridelenie neopodstatnených a nedobytných úverov. Na podnet bývalého ministerského predsedu pána Zhu Rongjia bola Banka v roku 1998 rozdelená na deväť regionálnych sekcií, t.j. pobočiek prekračujúcich hranice národných provincií, najmä za účelom zníženia korupcie a sprehľadnenia súvisiacich politických aktivít. Bližšie pozri dokument *The People's Bank of China* a dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.gocurrency.com/articles/china-bank.htm> a <http://www.economicexpert.com/a/People:s:Bank:of:China.html>. (20.03.2010).

¹⁶ Bližšie pozri dokument *History* a dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/history.asp> a <http://www.economicexpert.com/a/People:s:Bank:of:China.html>. (20.03.2010).

¹⁷ Bližšie pozri dokument *Introduction to the People's Bank of China* a dokument *People's Bank of China*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/> a <http://www.mapsofworld.com/china/bank-of-china/people-bank-of-china.html>. (20.03.2010).

- navrhovanie a uplatňovanie relevantných zákonov, nariadení a smerníc vzťahujúcich sa na plnenie funkcií subjektu centrálnej banky;
- formulácia a implementácia monetárnej politiky krajiny v súlade s platným právom;
- vydávanie národnej meny Renminbi a riadenie jej obehu;
- riadenie finančných trhov, vrátane medzibankového úverového trhu, medzibankového trhu dlhopisov, devízového trhu a trhu zlata;
- predchádzanie a zmierňovanie systémových finančných rizík¹⁸ v záujme ochrany finančnej stability;
- udržiavanie výmenného kurzu Renminbi na adaptívnej a rovnovážnej úrovni, ako aj uchovávanie a spravovanie oficiálnych devízových a zlatých rezerv štátu;
- vedenie Štátnej pokladnice v úlohe fiškálneho agenta;
- vytváranie platobných a zúčtovacích pravidiel v spolupráci so zodpovedajúcimi úradmi a zaistenie bežnej prevádzky platobných a zúčtovacích systémov;
- poskytovanie poradenských služieb za účelom zabránenia aktivít spojených s praním špinavých peňazí vo finančnom sektore a sledovanie presunov finančných zdrojov vzbudzujúcich podozrenie na pranie špinavých peňazí;
- vývoj štatistického systému určeného pre odvetvie finančníctva, umožňujúceho zjednocovanie finančnej štatistiky a vypracovávanie ekonomických analýz a prognóz;
- vedenie finančných štatistík, prehľadov, analýz a prognóz;¹⁹
- riadenie odvetvia podávajúceho informácie o úveroch v Číne a podporovanie vytvárania úverového informačného systému;
- účasť na medzinárodných finančných aktivitách zodpovedajúcich úrovni kompetencií a možnostiam centrálnej banky;
- angažovanie sa na finančných podnikateľských aktivitách v súlade so stanovenými pravidlami;
- vykonávanie ďalších funkcií ustanovených Štátnou radou.²⁰

---

¹⁸ Pozn.: Systém pre vymedzenie tzv. systémových rizík v uvedenom ponímaní predstavuje najmä hospodárska politika krajiny, v prípade systémových finančných rizík osobitne štátna monetárna politika. Ako uvádza Blanka Satková: „Systémové riziká sa menia v závislosti od celkového ekonomického vývoja a prejavujú sa vo väčšom počte podnikateľských subjektov“. Bližšie pozri Kupkovič, M. et al. (2002): *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava : Sprint v.fra, s. 24. ISBN 80-88848-93-8.

¹⁹ Bližšie pozri dokument *Major Responsibilities*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/responsibilities.asp>. (20.03.2010).

²⁰ Bližšie pozri článok 4 Zákona Čínskej ľudovej republiky č. 46/1995 o Čínskej ľudovej banke Law of the People's Republic of China on the People's Bank of China (Adopted at the Third Session of the Standing Committee of the Eighth National People's Congress and Promulgated by Decree No.46 of President of the

Základným cieľom čínskej monetárnej politiky, v súlade s ustanovením článku 3 Zákona, je udržiavanie stability hodnoty národnej meny a na jej základe založená podpora ekonomického rastu krajiny.²¹ Medzi kľúčové nástroje Banky vo vzťahu k jej monetárnej politike sa radia najmä koeficient povinných minimálnych rezerv, základná diskontná úroková sadzba, reeskont, pôžičky Banky, operácie na voľnom trhu, ako aj ďalšie menovo-politické nástroje ustanovené Štátnou radou.²² Banka zároveň vykazuje všetky všeobecné funkcie charakteristické pre súčasné centrálné banky: emisnú funkciu, funkciu banky bánk i banky štátu.²³

Hlavné ústredie Banky sídlilo najskôr v meste Shijiazhuang v provincii Hebei, no čoskoro, už v priebehu roku 1949,²⁴ bolo premiestnené do Pekingu²⁵ a dnes ho tvorí osemnásť samostatných oddelení.²⁶ Za účelom čo najefektívnejšieho plnenia poslania centrálnej banky boli v rámci rozsiahlej reštrukturalizácie v októbri 1998 zrušené všetky provinčné a miestne pobočky Banky (spolu išlo o 31 pobočiek), ktoré nahradilo deväť novozriadených trans-provinčných regionálnych pobočiek v mestách Tianjin, Shenyang, Shanghai, Nanjing, Jinan, Wuhan, Guangzhou, Chengdu a Xian, dve prevádzkové kancelárie v mestách Peking a Chongqing, 303 nižších municipálnych pobočiek a 1 809 nižších pobočiek na úrovni okresov, ktoré na základe zodpovedajúceho splnomocnenia zabezpečujú aktivity smerujúce k zaisteniu

---

People's Republic of China on March 18, 1995 and Effective March 18th, 1995, Amended December 27th, 2003) v platnom znení. On: <http://www.grandall-law.com/china-laws-regulations/laws-regulations-banking-finance/law-of-the-peoples-republic-of-china-on-the-peoples-bank-of-china.htm>, <http://www.jus.uio.no/lm/china.people.bank.1995/doc.html#3>. (20.03.2010).

²¹ Bližšie pozri dokument *Objective of the Monetary Policy*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/huobizhengce/objective.asp>. (20.03.2010).

²² Bližšie pozri dokument *Monetary Policy Instruments*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/huobizhengce/instruments.asp>. (20.03.2010).

²³ Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 2. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).

²⁴ Bližšie pozri dokument *People's Bank of China*. On: <http://www.mapsofworld.com/china/bank-of-china/people-bank-of-china.html>. (20.03.2010).

²⁵ Pozn.: Pokým nebola prijatá reforma o zásadnej reštrukturalizácii Banky, jej pobočky a im podriadené miestne subjekty boli roztrúsené po celej krajine. Všetky súčasť Banky sa riadili výhradne usmerneniami hlavného ústredia sídliaceho v Pekingu a všetky depozitné a úverové operácie vykonávali iba v súlade s ustanoveniami platnými v štátom riadenej ekonomike. Systém finančného plánovania usmerňovala vždy skupina menovaných výkonných manažérov, ktorým však spravidla chýbali dostatočné vedomosti, zručnosti, a napokon aj potrebná iniciatíva. Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 1. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010). Ďalej pozri dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.gocurrency.com/articles/china-bank.htm>. (20.03.2010).

²⁶ Bližšie pozri dokument *Management and Organizational Structure* a dokument *People's Bank of China*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/orgnazition.asp> a <http://www.mapsofworld.com/china/bank-of-china/people-bank-of-china.html>. (20.03.2010).

finančnej stability a vykonávajú podnikateľskú činnosť v medziach svojej právomoci. Rozhodnutie reštrukturalizovať systém malo okrem iného napomôcť sprehľadniť právomoci vzťahujúce sa na výkon finančného dohľadu, a zároveň jasne vymedziť oprávnenia hlavného ústredia Banky, jej pobočiek a ostatných súčastí.²⁷ Ďalšie subjekty priamo podliehajúce Banke predstavujú osobitnú skupinku zastupiteľských pobočiek a kancelárií, medzi ktorými sa nachádza niekoľko podnikateľských subjektov, verejných inštitúcií, a tiež zastupiteľských kancelárií v zámorí.²⁸ Hoci súčasná štruktúra Banky pripomína do významnej miery štruktúru Federálneho rezervného systému,²⁹ medzi obidvoma nositeľmi centrálného bankovníctva však jestvujú predsa len viaceré významné rozdiely. Najdôležitejší z nich spočíva práve v otázke nezávislosti postavenia obidvoch subjektov. V prípade Číny musia byť všetky rozhodnutia prijímané Bankou najskôr schválené Štátnou radou, čo náramne okliešťa spôsobnosť Banky naplňať vytýčené monetárne ciele.³⁰

Od zavedenia reformy očakávala zainteresovaná verejnosť najmä posilnenie funkcie finančného dohľadu u pobočiek a ich orgánov zabezpečujúcich výkon menovo-politických právomocí Banky, zvýšenie nezávislosti a spravodlivosti pri zabezpečovaní funkcií finančného dohľadu zo strany Banky, a taktiež zlepšenie riadenia na úrovni manažmentu Banky. Odkedy sa v decembri 1993 celý proces finančnej reformy rozbehol, dosiahlo hlavné ústredie Banky plánovanú centralizáciu právomocí spojených s výkonom monetárnej politiky. Naopak, pobočky Banky a im podriadené subjekty prišli o svoje oprávnenia poskytovať pôžičky a prerozdeľovať finančné rezervy. Ich hlavná zodpovednosť sa presunula na plnenie funkcií finančného dohľadu. Z dôvodu ich zámerného rozmiestnenia predovšetkým v centrálnych regionálnych sídlach a s tým spojeného silného vplyvu miestnych vlád nedokázali však častokrát fakticky vykonávať svoje právomoci efektívne. Nový dozorný systém Banky mal

---

²⁷ Bližšie pozri Tingui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 2. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010). Ďalej pozri dokument *Enterprises and Institutions directly under the PBC*, dokument *People's Bank of China* a dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/structure/under.asp>, <http://www.mapsofworld.com/china/bank-of-china/people-bank-of-china.html> a <http://www.economicexpert.com/a/People:s:Bank:of:China.html>. (20.03.2010).

²⁸ Bližšie pozri dokument *Overseas Representative Offices*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/structure/oversea.asp>. (20.03.2010).

²⁹ Pozn.: Dnešná podoba štruktúry Banky viac-menej prevzala prvky modelu Federálneho rezervného systému. Udialo sa tak v súlade s ustanoveniami Zákona z roku 1995. Bližšie pozri dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.economicexpert.com/a/People:s:Bank:of:China.html>. (20.03.2010).

³⁰ Bližšie pozri dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.gocurrency.com/articles/china-bank.htm>. (20.03.2010).

okrem iného prispieť k obmedzeniu možností miestnych vlád a ich úradov zasahovať do výkonu právomocí Banky, keďže na miestne podriadené pobočky bol prenesený iba výkon každodenného finančného dohľadu, zatiaľ čo riadenie rizika a kontrolu právnických osôb prevzali do svojej agendy regionálne pobočky, a v niektorých prípadoch aj centrálné podriadené pobočky. Napokon, zriadením deviatich regionálnych pobočiek prekračujúcich hranice územných provincií sa výrazne zjednodušil celý proces kontroly zo strany hlavného ústredia Banky.³¹

Obrázok 1 Sídla transprovinčných regionálnych pobočiek Čínskej ľudovej banky

Prameň: Vlastný prehľad vypracovaný podľa zoznamu sídiel transprovinčných regionálnych pobočiek Banky uvedeného v jej oficiálnom dokumente *The People's Bank of China*.
On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/structure/under.asp>. (20.03.2010).

³¹ Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 3-5. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).

Ako je už zo zhrnutia hlavných funkcií Banky zreteľné, Banka určuje a uskutočňuje monetárnu politiku, predchádza a znižuje finančné riziká a zabezpečuje finančnú stabilitu zásadne a vždy pod vedením a dohľadom Štátnej rady.³² Banka vykonáva všetky prináležiace funkcie a im zodpovedajúce aktivity nezávisle, v súlade s platným právom a výkon jej právomocí je vyňatý spod dosahu pôsobnosti miestnych vlád, vládných úradov na rôznych úrovniach, verejných organizácií či jednotlivcov.³³ Na druhej strane, Banka je povinná podávať správy Štátnej rade vo veciach jej rozhodnutí vzťahujúcich sa na medziročnú zmenu množstva peňazí v ekonomike, úrokové miery, ako aj ďalšie dôležité otázky menovej politiky vyžadujúce si pred ich uskutočnením súhlas Štátnej rady. Zároveň je Banka povinná podávať Stálemu výboru Národného ľudového kongresu správy o svojej činnosti vo veciach vedenia monetárnej politiky a výkonnosti finančného sektora. Napokon, vlastníkom aj investorom celého objemu základného imania Banky je Čínska ľudová republika.³⁴

Hoci Zákon v ustanovení článku 7 Zákona vylučuje akýkoľvek vplyv a dosah pôsobnosti intervencií zo strany miestnych vlád na výkon právomocí Banky, v skutočných podmienkach čínskej ekonomiky sa stav, ktorý Zákon predvída, dosahuje iba veľmi ťažko. V snahe podporiť ekonomický rast vo svojom regióne sú viaceré miestne vlády ochotné podstúpiť čokoľvek, aj keď sa vo všeobecnosti očakáva, že sa takéto javy budú vďaka

---

³² Bližšie pozri dokument *Major Responsibilities* a dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/responsibilities.asp> a <http://www.gocurrency.com/articles/china-bank.htm>. (20.03.2010).

³³ Pozn.: Žiada sa pripomenúť, že právomoci Banky i výkon jej funkcií sú teritoriálne ohraničené územím tzv. čínskej „pevniny“.

³⁴ Pozn.: Podľa presnej litery zákona v súlade s článkom 5 Zákona má Banka povinnosť vopred informovať Štátnu radu o zamýšľaných rozhodnutiach týkajúcich sa medziročnej zmeny ponuky obeživa, úrokových mier, devízových kurzov, ako aj ďalších rozhodujúcich otázok určených Štátnou radou, pri ktorých je implementácia podmienená udelením súhlasu zo strany Štátnej rady. V prípade ostatných rozhodnutí, ktoré nie sú viazané na súhlas Štátnej rady, má Banka svoje rozhodnutia po splnení oznamovacej povinnosti voči Štátnej rade okamžite uskutočňovať. Nasledujúci článok 6 Zákona vymedzuje zase povinnosť Banky podávať pracovné správy Stálej komisii Národného ľudového kongresu, a to vo veciach týkajúcich sa menovej politiky, ako aj výkonu dohľadu a kontroly nad finančným sektorom. Pod vedením Štátnej rady má Banka podľa ustanovenia článku 7 Zákona implementovať monetárnu politiku, a rovnako aj vykonávať funkcie a uskutočňovať činnosti vyplývajúce z jej postavenia centrálnej banky nezávisle, v súlade s platným právom, a bez možnosti zásahov zo strany miestnych vlád či iných administratívnych orgánov, a to na všetkých úrovniach, ako aj zo strany verejných organizácií alebo jednotlivcov. Celá suma základného imania Banky je vynaložená, a zároveň aj vlastnená výhradne štátom (článok 8 Zákona). Bližšie pozri články 5 až 8 Zákona Čínskej ľudovej republiky č. 46/1995 o Čínskej ľudovej banke Law of the People's Republic of China on the People's Bank of China (Adopted at the Third Session of the Standing Committee of the Eighth National People's Congress and Promulgated by Decree No.46 of President of the People's Republic of China on March 18, 1995 and Effective March 18th, 1995, Amended December 27th, 2003) v platnom znení. On: <http://www.grandall-law.com/china-laws-regulations/laws-regulations-banking-finance/law-of-the-peoples-republic-of-china-on-the-peoples-bank-of-china.htm>, <http://www.jus.uio.no/lm/china.people.bank.1995/doc.html#3>. (20.03.2010). Ďalej pozri dokument *Institutional Arrangement*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/arrangement.asp>. (20.03.2010).

prijímaniu nových reforiem objavovať stále zriedkavejšie. Medzi najviac problematické prejavy konania miestnych vlád sa v poslednom desaťročí radili predovšetkým tichý súhlas s pašeráctvom a predajom pašovaného tovaru alebo jeho skrytá podpora, a tiež s výrobou a predajom falošných zmeniek. Miestne vlády dokážu napriek všetkým ustanoveniam a opatreniam ovplyvňovať miestne pobočky Banky, z čoho vyvstávajú výrazné ťažkosti pri presadzovaní jednotnej menovej politiky a zabezpečovaní účinného finančného dohľadu. Každá jedna miestna pobočka Banky by mala preto vyvíjať maximálne úsilie v snahe zabrániť miestnej vláde a jej úradom v možnostiach zasahovať do výkonu jej právomocí ako pobočky Banky; mala by naplňovať svoje poslanie uvedomelo, prostredníctvom implementácie všetkých príkazov prichádzajúcich z hlavného ústredia Banky. Predstavitelia vrcholného manažmentu pobočiek Banky však súčasne pripúšťajú, že v záujme zlepšenia služieb, ktoré ich pobočky poskytujú, musia zohľadňovať aj stanoviská a návrhy miestnych výborov Komunistickej strany Číny a jej administratívy. Zároveň by mali predkladať miestnym vládam návrhy na ekonomický rozvoj, a to z pohľadu priorít Banky, prostredníctvom nepretržitého sledovania regionálneho vývoja ekonomických a finančných ukazovateľov a vypracúvania súhrnných analýz. Udržiavanie dobrej finančnej situácie v regióne sa podľa vyjadrenia vedúcich predstaviteľov pobočiek Banky nezaobíde bez podpory zo strany miestnej vlády. Pestovanie dobrých vzájomných vzťahov s miestnou vládou je v súčasných podmienkach viac-menej nevyhnutné. Ako príklad možno uviesť zhotovovanie finančných štatistík a spracúvanie finančných analýz nižšími centrálnymi pobočkami Banky pre potreby provinčných a municipálnych vlád. Na ich základe nadradená regionálna pobočka dôkladne zanalyzuje ekonomickú a finančnú situáciu a výsledky, ku ktorým dospeje, poskytne aj miestnym vládam. Uvedené skutočnosti sú iba jedným z príkladov, ktoré odrážajú faktickú nemožnosť odstrániť silný vplyv miestnych vlád vo vzťahu k výkonu právomocí pobočkami Banky. Cieľ úplne odstrániť problém vplyvu miestnych vlád a ich úradov na pobočky Banky však nebude zrejme nikdy dosiahnuteľný, a to prinajmenšom z dvoch rozhodujúcich dôvodov: prvým z nich je skutočnosť, že sú to práve miestne vlády, ktoré nesú ťažké bremeno zodpovednosti za vývoj miestnej ekonomiky a stabilizáciu životných podmienok miestnej komunity; druhý dôvod spočíva v závislosti pobočiek Banky od podpory miestnych vlád pri presadzovaní právomocí Banky, bez ktorej sa fakticky nezaobídu.³⁵

---

³⁵ Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 4-5. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).

Na najvyššej úrovni riadenia Banky stojí podľa článku 9 Zákona guvernér a spolu s ním tiež určitý počet jeho zástupcov. Guvernéra Banky do funkcie vymenúva, a podobne z funkcie taktiež odvoláva prezident Čínskej ľudovej republiky. Osobu uchádzača o funkciu guvernéra Banky navrhuje predseda Štátnej rady a následne schvaľuje Národný ľudový kongres. Pokiaľ je však Národný ľudový kongres rozpustený, súhlas s kandidatúrou na funkciu guvernéra Banky udeľuje jeho Stály výbor. Osoby zástupcov guvernéra Banky vymenúva do funkcie, a podobne odvoláva z funkcie predseda Štátnej rady. Banka uplatňuje v súlade s ustanovením článku 10 Zákona osobitný systém zodpovednosti guvernéra, na základe ktorého prislúcha guvernérovi povinnosť usmerňovania a dohľadu nad všetkými aktivitami Banky, zatiaľ čo zástupcovia guvernéra plnia úlohu pomocníkov napomáhajúcich guvernérovi pri výkone jeho povinností.³⁶ Aktuálne zastávajú funkcie na najvyššej úrovni riadenia guvernér Banky pán Zhou Xiaochuan³⁷ (s ustanovením do funkcie v decembri 2002), zástupca guvernéra Banky pán Su Ning, zástupkyňa guvernéra Banky pani Hu Xiaolian, zástupca guvernéra Banky pán Liu Shiyu, zástupca guvernéra Banky a správca Štátnej devízovej správy pán Yi Gang, zástupca guvernéra Banky pán Zhu Min, asistent guvernéra Banky pán Ma Delun, asistent guvernéra Banky pán Du Jinfu, asistent guvernéra Banky pán Li Dongrong, asistent guvernéra Banky pán Guo Qingping a vedúci útvaru pre disciplinárne opatrenia pán Wang Hongzhang.³⁸ Na dôvažok možno uviesť, že súčasný guvernér Banky pán Zhou Xiaochuan je v celkovom poradí historicky jedenástym guvernérom Banky; funkciu

---

³⁶ Bližšie pozri dokument *Management and Organizational Structure*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/orgnazition.asp>. (20.03.2010).

³⁷ Pozn.: Vymenovanie pána Zhou Xiaochuana do funkcie guvernéra Banky sa očakávalo po prvý raz už v roku 2000, namiesto toho bol však menovaný za predsedu Čínskeho regulačného úradu pre cenné papiere. Vďaka tejto funkcii si zaslúžil povest' horlivého reformátora. V novej funkcii začal byť už ako guvernér Banky priamo konfrontovaný s krutou realitou čínskeho finančného trhu v podobe hojne rozšírenej korupcie a nekalých praktík. V priebehu niekoľkých rokov však dokázal skorumpovaný systém primäť ku zmene. Osobitne naliehal najmä na zvýšenie miery odhaľovania informácií o spoločnostiach majúcich akcie kótované na burze cenných papierov. Medzi jeho ďalšie významné počiny patrilo otvorenie domáceho kapitálového trhu pre zahraničných investorov, ktorí prostredníctvom osobitných fondov a partnerstiev mohli začať nakupovať čínske cenné papiere. Žiadny reformátor sa však nevyhne kritike, a tak si pán Zhou Xiaochuan vyslúžil za umiestňovanie odborníkov z radov Číňanov, ktorí získali vzdelanie v zahraničí, na významné riadiace pozície finančného sektora hnev mnohých protizápadne orientovaných investorov. Kritike sa ale ako guvernér Banky nevyhol ani kvôli predaju niektorých štátom vlastnených aktív. Bližšie pozri dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.gocurrency.com/articles/china-bank.htm>. (20.03.2010). Pripomenúť možno i skutočnosť, že proces otvárania čínskeho bankového sektora úzko súvisel s procesom prijímania Čínskej ľudovej republiky za člena Svetovej obchodnej organizácie. Bližšie pozri Fan, X.; Jacobs, J.; Lensink, R. (2005): *Chicken or Egg: Financial Development and Economic Growth in China, 1992-2004*. Edícia CCSO Working Papers. Groningen : University of Groningen, s. 11. ISBN neuvedené. On: <http://www.eco.rug.nl/ccso>. (20.03.2010).

³⁸ Bližšie pozri dokument *Management Team of PBC*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/hanglingdao/>. (20.03.2010).

prvého guvernéra vykonával v období od októbra 1949 do októbra 1954 pán Nan HanChen,³⁹ pričom v uvedenom období samotná Banka, pochopiteľne, nemala ešte priznaný osobitný status centrálnej banky krajiny.

V súlade s článkom 11 Zákona má Banka povinnosť mať zriadený Výbor pre monetárnu politiku, ktorý predstavuje kľúčový subjekt v riadení národného hospodárstva krajiny, a rovnako aj pri formulovaní a prispôsobovaní jej monetárnej politiky, a ktorého povinnosti, zloženie, ako aj náplň činnosti ustanovuje Štátna rada. Funkcie, štruktúra i náplň činnosti Výboru pre monetárnu politiku sú podriadené Stálemu výboru Národného ľudového kongresu. Podľa pravidiel Výboru Banky pre monetárnu politiku stelesňuje Výbor pre monetárnu politiku poradný orgán, ktorý sa podieľa na tvorbe monetárnej politiky a jeho poslaním je poskytovať usmernenia v oblasti formulovania a prispôsobovania monetárnej politiky a jej strategických cieľov vytýčených na vymedzené časové obdobie, v oblasti uplatňovania menovo-politických nástrojov a hlavných menovo-politických opatrení, ako aj v oblasti samotnej koordinácie monetárnej politiky s ostatnými zložkami čínskej hospodárskej politiky. Výbor pre monetárnu politiku zohráva tiež úlohu poradcu, a to najmä na základe uskutočňovania komplexných prieskumov makroekonomického prostredia, ako aj realizácie makroekonomických cieľov vytýčených vládou. Jeho personálnu zložku tvorí guvernér Banky a dvaja zástupcovia guvernéra Banky, zástupca generálneho tajomníka Štátnej rady, zástupca ministra Úradu pre štátny rozvoj a reformy, zástupca ministra financií, správca Štátnej devízovej správy, predseda Čínskeho bankového regulačného úradu, predseda Čínskeho regulačného úradu pre cenné papiere, predseda Čínskeho poisťovacieho regulačného úradu, komisár Národného štatistického úradu, prezident Čínskeho združenia bánk a odborník z akademickej obce.⁴⁰ Výbor pre monetárnu politiku zabezpečuje výkon svojich funkcií najmä prostredníctvom pravidelne v štvrtročných intervaloch uskutočňovaných zasadnutí. Mimoriadne zasadnutie sa môže zvolať v iba prípade, ak to navrhne predseda tohto výboru, alebo ak sa na tom uznesie viac ako jedna tretina jeho členov. Stanoviská účastníkov prednesené počas zasadnutí Výboru pre monetárnu politiku sa zaznamenávajú vo forme tzv.

---

³⁹ Bližšie pozri dokument *Former governors of PBC*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/lirenhangzhang/>. (20.03.2010).

⁴⁰ Pozn.: Aktuálne zloženie Výboru pre monetárnu politiku prezentuje Banka vo svojich výročných správach. Pre najnovšie dostupné informácie pozri výročnú správu Banky (2008): *The People's Bank of China Annual Report 2008*. Peking : The People's Bank of China, s. 12. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/chubanwu/nianbao/2008.asp>. (20.03.2010).

zápisov zo zasadnutí. Takéto zápisy alebo akékoľvek z nich plynúce menovo-politické odporúčania sú v prípade ich schválenia viac ako dvojtretinovou väčšinou členov uvedeného výboru pripojené v podobe samostatnej prílohy k Bankou navrhovaným rozhodnutiam ohľadom medziročnej zmeny množstva peňazí v ekonomike, úrokových mier, výmenných kurzov, a rovnako aj ďalších významných menovo-politických nástrojov predkladaných na schválenie Štátnej rade. V prípade, ak sú menovo-politické rozhodnutia Banky alebo iné súvisiace relevantné záležitosti podriadené Štátnej rade, mali by takéto spisy obsahovať prílohy so zápsimi zo zasadnutí či menovo-politickými odporúčaniami Výboru pre monetárnu politiku.⁴¹

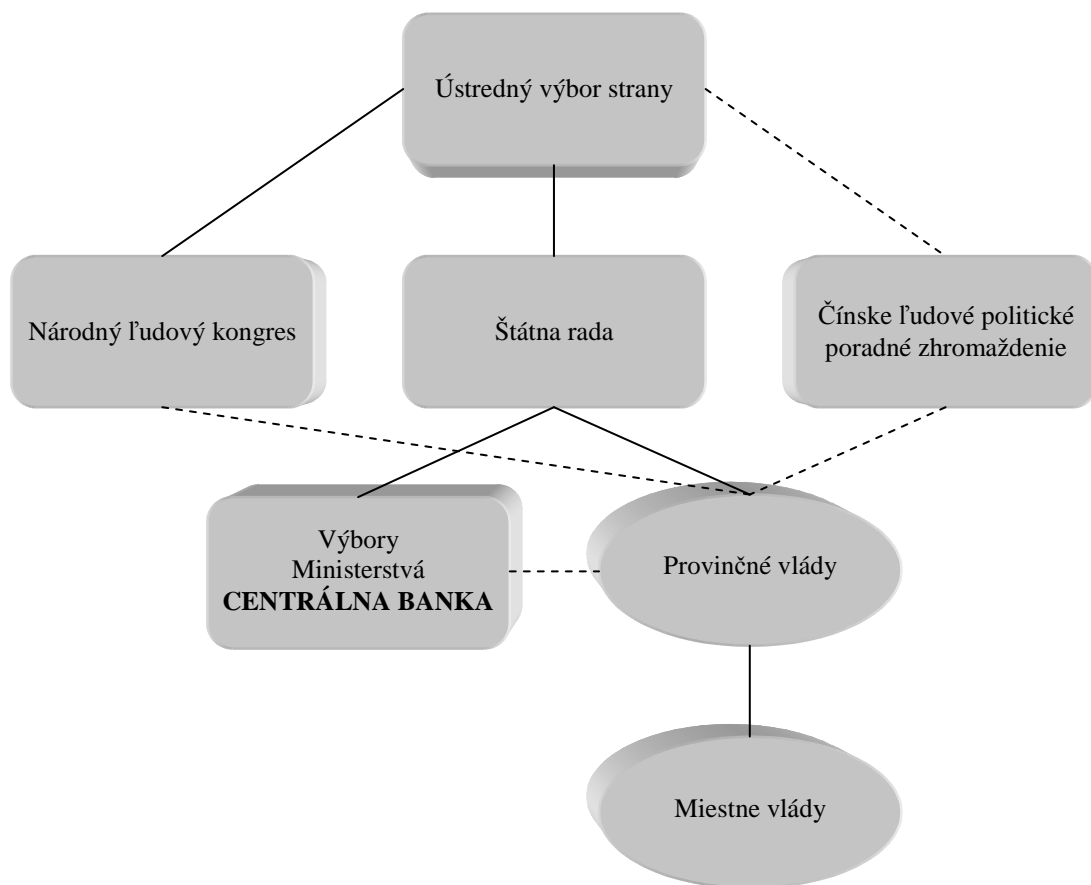
Nasledujúci článok 12 Zákona vymedzuje právomoc Banky zriaďovať vlastné pobočky a zastupiteľské orgány, a to za účelom zabezpečenia efektívneho výkonu jej funkcií. Banka je zároveň povinná usmerňovať a kontrolovať všetky svoje súčasti na princípe centralizovaného a jednotného prístupu. Pobočky Banky nesú, v súlade s oprávneniami, ktoré na ne Banka preniesla, zodpovednosť za výkon dohľadu a kontroly finančných aktivít a za riadenie zodpovedajúcich podnikateľských aktivít v oblastiach ich individuálnych právomocí. Na základe ustanovenia článku 13 Zákona sú guvernér Banky, zástupcovia guvernéra Banky, ako aj ostatní zamestnanci Banky povinní postupovať pri výkone svojich funkcií starostlivo, pričom sa musia vyhýbať zneužitiu moci alebo svojich právomocí vzhľadom na súkromné záujmy, ako aj zastávaniu konkurenčnej pozície v akýchkoľvek iných finančných inštitúciách, podnikateľských subjektoch alebo fondoch. Článok 14 Zákona vymedzuje povinnosť guvernéra Banky, zástupcov guvernéra Banky, ako aj ostatných zamestnancov Banky zachovávať v súlade s platným právom mlčanlivosť v otázkach tvoriacich predmet štátneho tajomstva, a zároveň ustanovuje ich viazanosť mlčanlivosťou ohľadom finančných inštitúcií a klientov prináležiacich do okruhu ich dozorných a kontrolných právomocí. Pokiaľ by sa ktorýkoľvek zo zamestnancov Banky dopustil preukázateľne prezradenia štátneho tajomstva, bude podľa článku 49 Zákona v prípade spáchania trestného činu podrobený prešetreniu trestnej zodpovednosti za vykonaný skutok. Ak pôjde o skutok s tzv. nepatrnou mierou závažnosti, bude takéto konanie podľa platného práva administratívne postúpené správnomu konaniu. Podobne, pokiaľ by sa ktokoľvek z pracovníkov Banky dopustil sprenevery, podplácania, zneužitia právomocí na osobné obohatenie sa, zneužitia moci alebo zanedbania

---

⁴¹ Bližšie pozri dokument *Monetary Policy Committee*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/huobizhengce/MPC.asp>. (20.03.2010).

povinností, bude v súlade s článkom 50 Zákona v prípade spáchania trestného činu podrobený prešetrovaniu trestnej zodpovednosti za vykonaný skutok. Ak pôjde o skutok s nižšou mierou závažnosti, bude takéto konanie podľa platného práva administratívne postúpené správne konaniu.

Obrázok 2 Miesto centrálnej banky v mocenskej rozhodovacej štruktúre súčasnej Číny

Prameň: Dokument *Governmental Structure for Decisionmaking*. On: http://international.fhwa.dot.gov/pubs/pl08020/fmic_08_02.cfm. (20.03.2010). Pôvodný prameň: Liu, Z.: *Planning and Policy Coordination in China's Infrastructure Development*. Štúdiá pripravená pre Svetovú banku, nedatované, ISBN neuvedené.

Otázka nezávislosti Banky je v prípade Číny problematická hneď viacnásobne. Okrem ustanovení Zákona o jej podriadení Štátnej rade zohráva menenej závažnú úlohu taktiež skutočnosť, že vo všetkých prípadoch, keď domáce podnikateľské subjekty patria čínskej vláde, stelesňuje Banka v podstate iba nástroj vlády plniaci funkciu usmerňovania podnikateľských subjektov, či už priamo alebo nepriamo, čo je aj dôvodom, prečo nemôže

Banka vystupovať vo vzťahu k domácej vláde ako nezávislý subjekt. Okrem toho, sú to práve vlády na rôznych úrovniach, ktoré o reformách rozhodujú, a ktoré reformy aj vykonávajú. Monetárna politika Banky musí byť preto vymedzená vždy v súlade s opatreniami, ktoré vlády v rámci uskutočňovanej reformy implementujú. To však fakticky spôsobuje stav, že Banka nedokáže byť od vlád na rôznych úrovniach nezávislá. Napriek tomu, skutočný dôvod, prečo Banka právne zotrúva v stave závislosti, spočíva práve vo vzťahu medzi ňou a centrálnou vládou, čo však ale neznamená, že by mali byť vplyv alebo zásah miestnych vlád do výkonu právomocí pobočiek Banky tolerované. Naopak, zachovanie a udržiavanie čo najväčšej miery nezávislosti pobočiek Banky od miestnych vlád výrazne prispeje k účinnej implementácii monetárnej politiky a stabilizácii národného hospodárstva celej krajiny, čo zabezpečí zároveň aj jednu z podmienok nevyhnutných pre úspešné pokračovanie čínskych finančných a ekonomických reforiem.⁴²

Všetky rozhodnutia, vrátane hospodársko-politických, ktoré sa v Číne prijímajú, prijímajú sa v prostredí aktívneho pôsobenia silne centralizovanej vlády a pod taktovkou ústrednej plánovacej autority. Zároveň sú výrazne ovplyvňované ústrednou vládou politikou. Priložený obrázok 2 sprehľadňuje súčasnú čínsku mocenskú organizačnú štruktúru, ako aj pôsobnosť jej rozhodovacích právomocí na jednotlivých úrovniach riadenia. Ústredný výbor strany je vždy najdôležitejším subjektom v procesoch prijímania celoštátnych politických rozhodnutí, pri akceptácii osobitného postavenia Národného ľudového kongresu, Štátnej rady a Čínskeho ľudového politického poradného zhromaždenia. Ústredný výbor strany prakticky stanovuje a často aj priebežne kriticky prehodnocuje uplatňovanú národnú politiku. Robí tak najmä na základe ustanovenia svojich straníckych členov za vedúcich predstaviteľov orgánov verejnej správy na národnej úrovni, alebo aspoň vymenovaním člena strany a fyzického správcu do spoločnej funkcie vedúceho predstaviteľa orgánu verejnej správy na miestnej úrovni. Ako si možno na priloženom obrázku ďalej všimnúť, ministerstvá a výbory podliehajú Štátnej rade. A podobné je aj postavenie centrálnej banky. Hoci súčasná štruktúra Banky vo významnej miere kopíruje štruktúru Federálneho rezervného systému, jednako sú čínska mocenská štruktúra, ako aj celý systém procesov prijímania mocenských rozhodnutí výrazne

---

⁴² Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 6. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).

vzdialené systému uplatňovanému na území dnešných Spojených štátov amerických.⁴³ Podľa správy *21st Century Business Herald*, jedného z najvýznamnejších čínskych hospodárskych denníkov, publikovanej dňa 31. októbra 2009, nepatrí Banka práve k úplne dokonale transparentným organizáciám, na rozdiel od Federálneho rezervného systému a Európskej centrálnej banky, ktoré zverejňujú pravidelné a pomerne podrobné správy týkajúce sa rokovaní o menovo-politických otázkach. Všetko, čo Banka ohľadom predmetných otázok každý štvrtý rok verejnosti sprístupňuje, tvorí iba zopár odstavcov informujúcich o tom, že sa pokračuje v sledovaní usmernení Štátnej rady a implementuje sa zodpovedajúca monetárna politika. Jedným z prvoradých dôvodov, prečo by bolo užitočné vedieť viac o aktivitách Banky, tvorí vzájomný tvrdý súboj, ktorý neustále zvädzajú medzi sebou čínsky jüan a americký dolár,⁴⁴ čo je mimoriadne závažným faktorom zásadne determinujúcim najmä ďalšie smerovanie vývoja krízy vo svetovom hospodárstve.

Prvé rozhodujúce diskusie o nezávislosti Banky sa začali viesť v čínskych vedeckých a odborných kruhoch v polovici osemdesiatych rokov minulého storočia.⁴⁵ Presvedčenie, že Banka by mala mať postavenie nezávislé od všetkých vlád, prevláda dodnes. Rozhodujúce odborné stanoviská možno zhrnúť do troch hlavných bodov:

- Banka by mala byť nezávislá od vlády a Ministerstva financií, no súčasne by mala patriť k Národnému ľudovému kongresu. Miestne pobočky Banky by mali zostať nezávislé od miestnych vlád. Ministerstvo financií by určite nemalo mať právo násilne odčerpávať prostriedky Banky;
- Nie je úplne nevyhnutné, aby bola Banka oddelená od vlády a zodpovedná Národnému ľudovému kongresu, vzhľadom na skutočnosť, že celá ekonomická aktivita je aj tak

---

⁴³ Bližšie pozri dokument *Governmental Structure for Decisionmaking*. On: http://international.fhwa.dot.gov/pubs/pl08020/fmic_08_02.cfm. (20.03.2010).

⁴⁴ Bližšie pozri dokument *Inside the People's Bank of China - Report from 21st Century Business Herald*. On: <http://www.chinatrashed.com/?p=662>. (20.03.2010).

⁴⁵ Pozn.: Proces začiatku hľadania novej identity cestou otvárania prvých seriózných diskusií o nezávislosti Banky v domácich vedeckých a odborných kruhoch možno časovo umiestniť do záverečnej fázy prvého obdobia dlhodobej a komplexnej čínskej hospodárskej reformy. Ako uvádza Milan Čáky, hlavnou náplňou prvého reformného obdobia v období rokov 1978 až 1989 sa mala stať „postupná premena starého ekonomického systému a začiatok vytvorenia voľného trhu a zmeny vlastníckych vzťahov“, ku ktorým patrí aj otázka znovuoživenia komerčného finančného sektora a jednoznačné právne vymedzenie postavenia Čínskej ľudovej banky ako centrálnej banky krajiny. Bližšie pozri Čáky, M. (2008): *Čína - cesty k premenám*. Trnava : UCM v Trnave, s. 106. ISBN 978-80-969443-5-4. Podobne aj Ludmila Lipková datuje politické rozhodnutie vedúcich mocenských štruktúr krajiny o „celoštátnom uplatnení reforiem celej hospodárskej sústavy“ do októbra 1984; ich cieľom malo byť podľa uvedenej autorky „dosiahnutie trhových vzťahov v ekonomike a prechod od centrálného plánovania k trhovému mechanizmu“. Bližšie pozri Lipková, L. (2000): *Svetové hospodárstvo*. 2. dopl. vyd. Bratislava : Sprint vŕa, s. 182. ISBN 80-88848-35-0.

podriadená Štátnej rade. Nezávislosť Banky by mala spočívať práve v jej nezávislosti od Ministerstva financií a Národného plánovacieho úradu, ako aj v nezávislosti od iných hospodárskych regulačných úradov, a podobne aj v nezávislosti od miestnych vlád;

- Vzťah podriadenosti medzi Bankou a vládou možno ignorovať, no Stály výbor Národného ľudového kongresu by mal dozeráť na výkon právomoci emitovať bankovky a vydávanie bankoviek by malo byť nevyhnutne podriadené procesu schvaľovania Stálym výborom Národného ľudového kongresu. Niektorí odborníci dokonca obhajujú výkon právomocí Stáleho výboru Národného ľudového kongresu spojených s vydávaním bankoviek. Prípady dosiahnutia záporného salda zo strany Štátnej pokladnice by pred ich riešením prostriedkami Banky mali byť preverené a riešenia schválené osobitným výborom, a prípadne aj Národným ľudovým kongresom.⁴⁶

Z pohľadu ustanovení Zákona sa fakticky v praxi uplatňuje stanovisko uvedené ako druhé v poradí: Banka v postavení ministerstva Štátnej rady patrí teda ako subjekt priamo k centrálnej vláde a prináleží jej rovnaké postavenie ako Ministerstvu financií. Na základe článku 5 Zákona, s ohľadom na vymedzený stupeň nezávislosti, predstavuje Štátna rada pre Banku subjekt s najvyššou autoritou, čo zásadným spôsobom ohraničuje predpokladanú nezávislosť Banky. Naopak, článok 7 Zákona jej zase prisudzuje právo na nezávislosť vo vzťahu k miestnym vládam, vládnym inštitúciám a ich administratívnym orgánom na všetkých úrovniach, a tiež vo vzťahu k verejným organizáciám či jednotlivcom. Všetky vyššie priamo ustanovené kľúčové, ako aj ďalšie, predovšetkým v článkoch 8, 9, 11, 12, 29, 37 a 38 Zákona nepriamo vymedzené čiastkové parametre nezávislosti Banky nám umožňujú dospieť k záveru, že Zákon urobil veľký pokrok na ceste k otváraniu stále väčšieho priestoru pre formálnu i faktickú nezávislosť Banky. Osobitne najmä tým, že Zákon priamo právne zakotvil nezávislosť Banky od vládnych inštitúcií, predovšetkým od Ministerstva financií a Štátnej pokladnice, ako aj od miestnych vlád, verejných organizácií a jednotlivcov. Na druhej strane je však nevyhnutné si uvedomiť, že právne, t.j. formálne zakotvenie nezávislosti Banky ešte

---

⁴⁶ Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 6-7. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).

neznamená, že jej nezávislosť je uplatňovaná aj fakticky. Otázkou teda zostáva, či sa predmetné ustanovenia Zákona o nezávislosti Banky v praxi aj skutočne dodržiavajú.⁴⁷

ZÁVER

V reálnych podmienkach čínskej ekonomiky je akceptovanie právne deklarovaneho princípu nezávislosti centrálnej banky skôr otázkou aktuálneho stavu a predpokladaneho budúceho vývoja hospodárskej situácie v tejto krajine, než otázkou skutočnej vlády práva. Počas celého obdobia pretrvávania vysokého stupňa centrálneho plánovania hospodárstva stelesňovala centrálna banka práve hybrid spájajúci v jednom bankovom subjekte výkon funkcií cedulovej banky a špecializovanej banky, ktorý slúžil v podstate výhradne iba ako nástroj centrálnej komunistickej vlády na uskutočňovanie vytýčeného a schváleného hospodárskeho programu. Nezávislosť čínskej centrálnej banky sa nepredpokladala, a to ani fakticky, ani formálne.⁴⁸ Až s postupným prerodom centrálne plánovaného hospodárstva a jeho presunom na platformu trhovej ekonomiky, ako aj súvisiacim odčlenením funkcií komerčného bankovníctva sa začali vo vedeckých a odborných kruhoch otvárať prvé závažné diskusie o hľadani oporných bodov pre vymedzenie formálnej, a následne aj faktickej nezávislosti tohto kľúčového hospodársko-politického subjektu v krajine. Pokiaľ však čínska ekonomika nedosiahne parametre reálne fungujúcej trhovej ekonomiky, a to komplexne, nielen vo vzťahu k finančnému trhu krajiny, zostane otázka dosiahnutia skutočne účinnej nezávislosti Banky aj naďalej skôr hypotetickou konštrukciou.

Otázka efektívnej faktickej nezávislosti čínskej centrálnej banky od politického režimu a jeho exekutívy v krajine má však, najmä vzhľadom na mimoriadne špecifické postavenie Číny v súčasnom období odznievania najťažších prejavov svetovej hospodárskej a finančnej krízy, obzvlášť závažný ekonomicko-politický rozmer, ktorý stelesňujú umelými zásahmi do vývoja výmenného kurzu zo strany čínskej vlády vyvolané aktuálne gigantické čínske zásoby zahraničných mien. Uvedené sa fakticky odráža aj v skutočnosti, že Čína je tiež najväčším

---

⁴⁷ Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 7-9. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).

⁴⁸ Bližšie pozri Tinggui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, s. 7-9. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).

držiteľom štátnych dlhopisov Spojených štátov amerických, čo v sebe ukrýva aj mimoriadne vysoký potenciál hrozby dramatických dôsledkov nielen vo vzťahu k súčasnému mechanizmu medzinárodného menového trhu, ale tiež vo vzťahu k celkovej svetovej globálnej politickej klíme, o čom svedčí aj história vývoja americkej ekonomiky v dvadsiatych rokoch a japonskej ekonomiky v osemdesiatych rokoch minulého storočia.⁴⁹

LITERATÚRA

Čáky, M. (2008): *Čína - cesty k premenám*. Trnava : UCM v Trnave, 210 s. ISBN 978-80-969443-5-4.

Dokument *A Brief History of the Bank of China*. On: <http://www.china-briefing.com/news/2008/04/17/a-brief-history-of-the-bank-of-china.html>. (20.03.2010).

Dokument *A Brief History of the Renminbi (Chinese Yuan)*. On: <http://chineseculture.about.com/od/thechinesegovernment/a/RMB.htm>. (20.03.2010).

Dokument *Enterprises and Institutions directly under the PBC*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/structure/under.asp>. (20.03.2010).

Dokument *Former governors of PBC*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/lirenhangzhang/>. (20.03.2010).

Dokument *Governmental Structure for Decisionmaking*. On: http://international.fhwa.dot.gov/pubs/pl08020/fmic_08_02.cfm. (20.03.2010).

Dokument *History of the first series of RMB (1947-1955)*. On: http://www.sinobanknote.com/show_article.php?language=english&section=history&title=rmb1. (20.03.2010).

Dokument *History*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/history.asp>. (20.03.2010).

Dokument *China - The Banking System*. On: http://www.photius.com/countries/china/economy/china_economy_the_banking_system.html. (20.03.2010).

Dokument *Inside the People's Bank of China - Report from 21st Century Business Herald*. On: <http://www.chinatranslated.com/?p=662>. (20.03.2010).

Dokument *Institutional Arrangement*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/arrangement.asp>. (20.03.2010).

---

⁴⁹ Bližšie pozri dokument *The People's Bank of China* a dokument *People's Bank of China Currency Reserves: Biggest Bubble of All Time?* On: <http://www.gocurrency.com/articles/china-bank.htm> a <http://seekingalpha.com/article/187094-people-s-bank-of-china-currency-reserves-biggest-bubble-of-all-time>. (20.03.2010).

- Dokument *Introduction to the People's Bank of China*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/>. (20.03.2010).
- Dokument *Major Responsibilities*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/responsibilities.asp>. (20.03.2010).
- Dokument *Management and Organizational Structure*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/orgnazition.asp>. (20.03.2010).
- Dokument *Management Team of PBC*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/hanglingdao/>. (20.03.2010).
- Dokument *Monetary Policy Committee*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/huobizhengce/MPC.asp>. (20.03.2010).
- Dokument *Monetary Policy Instruments*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/huobizhengce/instruments.asp>. (20.03.2010).
- Dokument *Objective of the Monetary Policy*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/huobizhengce/objective.asp>. (20.03.2010).
- Dokument *Overseas Representative Offices*. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/renhangjianjie/structure/oversea.asp>. (20.03.2010).
- Dokument *People's Bank of China*. On: <http://www.mapsofworld.com/china/bank-of-china/people-bank-of-china.html>. (20.03.2010).
- Dokument *People's Bank of China Currency Reserves: Biggest Bubble of All Time?* On: <http://seekingalpha.com/article/187094-people-s-bank-of-china-currency-reserves-biggest-bubble-of-all-time>. (20.03.2010).
- Dokument *RenMinBi (RMB) Generally Pronounced Yuan - Information on Currency and How to Trade in the Currency*. On: <http://po2b.com/RenMin.htm>. (20.03.2010).
- Dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.gocurrency.com/articles/china-bank.htm>. (20.03.2010).
- Dokument *The People's Bank of China*. On: <http://www.economicexpert.com/a/People:s:Bank:of:China.html>. (20.03.2010).
- Fan, X.; Jacobs, J.; Lensink, R. (2005): *Chicken or Egg: Financial Development and Economic Growth in China, 1992-2004*. Edícia CCSO Working Papers. Groningen : University of Groningen, 34 s. ISBN neuvedené. On: <http://www.eco.rug.nl/ccso>. (20.03.2010).

- Huang, H. (2005): *Das Rechtssystem des Banküberweisungsverkehrs in der VR China*. Edícia Schriften zum Europäischen und internationalen Privat-, Bank- und Wirtschaftsrecht. Band 3. Berlin : De Gruyter Rechtswissenschaften Verlags-GmbH, 220 s. ISBN 3-89949-264-1.
- Kupkovič, M. et al. (2002): *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava : Sprint vfra, 461 s. ISBN 80-88848-93-8.
- Lipková, L. (2000): *Svetové hospodárstvo*. 2. dopl. vyd. Bratislava : Sprint vfra, 204 s. ISBN 80-88848-35-0.
- Štúdiá Organizácie spojených národov (2009): *Economic and Social Survey of Asia and the Pacific 2009: Addressing Triple Threats to Development*. New York : United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, 201 s. ISBN 978-92-1-120577-0; ISSN 0252-5704.
- Tingui, C. (2001): *The People's Bank of China and its Monetary Policy*. Edícia Working Papers. Berlin : Business Institute at the Berlin School of Economics, 19 s. ISSN 1436-3151. On: http://www.mba-berlin.de/fileadmin/doc/Working_Paper/working_paper_14.pdf. (21.03.2010).
- Výročná správa (2008): *The People's Bank of China Annual Report 2008*. Peking : The People's Bank of China, 154 s. On: <http://www.pbc.gov.cn/english/chubanwu/nianbao/2008.asp>. (20.03.2010).
- Zákon Čínskej ľudovej republiky č. 46/1995 o Čínskej ľudovej banke Law of the People's Republic of China on the People's Bank of China (Adopted at the Third Session of the Standing Committee of the Eighth National People's Congress and Promulgated by Decree No.46 of President of the People's Republic of China on March 18, 1995 and Effective March 18th, 1995, Amended December 27th, 2003) v platnom znení. On: <http://www.grandall-law.com/china-laws-regulations/laws-regulations-banking-finance/law-of-the-peoples-republic-of-china-on-the-peoples-bank-of-china.htm>, <http://www.jus.uio.no/lm/china.people.bank.1995/doc.html#3>. (20.03.2010).